ادامه از صفحه اول

شهرسازی؛ از واشنگتن تا تهران

این بنا تا ظهور اسلام جایگاه نگهداری صدها بت و خدایان مورد پرستش اعراب و بزرگ‌ترین بنای غیرچادری در مکه و شاید سراسر شبه‌جزیره بود. مردمی که برای زیارت خدایان به کعبه نزدیک می‌شدند، در برابر عظمت آن بنا سر تعظیم فرود می‌آوردند. امروز از پنجره هتل و بناهای خدماتی بلند اطراف مسجدالحرام، خانه کعبه به صورت یک مکعب کوچک دیده می‌شود که به‌راحتی در مشت جا می‌گیرد. برج‌هایی که در امارات و عربستان کنونی ساخته می‌شوند، تولید شرکت‌های مهندسی و معماری غربی است که عاشق پول بی‌حساب کشورهای نفت‌خیزند. این برج‌ها برای خدمات تجاری و اداری ازجمله هتل و عشرت‌کده ساخته می‌شوند؛ اما مردم محلی و مهاجران از کشورهای خاورمیانه به صورت خدمه در این برج‌ها کار می‌کنند. سود اصلی فعالیت اقتصادی این برج‌ها به جیب شاهزادگان عرب و سرمایه‌گذاران غربی مانند ترامپ می‌رود؛ اما خدمه آنها در بیغوله‌های زیر یا کف زمین زندگی می‌کنند. عربستان با آن سرزمین پهناور چه نیازی به ساختمان‌های بلند دارد؟ در واتیکان از هرگونه بلندمرتبه‌سازی که حتی به ارتفاع کلیسای سَن پیترو نمی‌رسد، نیز جلوگیری می‌کنند؛ اما در پروژه‌هایی که در خاورمیانه - با سرزمین‌های کَل و گشادی که دارد- اجرا می‌شود؛ حتی این نکته را به سفارش‌دهنده تذکر نمی‌دهند. مهندسان مشاور محلی هم کاری به مسائل ارزشی ندارند.سومین موضوع سخنرانی مربوط به برنامه‌های بازسازی در خاورمیانه بود. غرب با خرید نفت خاورمیانه پول هنگفتی به این منطقه سرازیر می‌کند؛ اما با ایجاد تشنج و جنگ در منطقه، زمینه را برای فروش اسلحه و تکنولوژی‌های مختلف ازجمله ساخت یا خرید موشک‌های دفاعی فراهم می‌کند؛ به‌گونه‌ای‌که نه‌فقط پول نفت به جیب غرب بازمی‌گردد؛ بلکه زمینه را برای فعالیت بازسازی پس از جنگ در منطقه فراهم می‌کند. دراین‌میان کسانی که بیشترین صدمه را می‌بینند، مردم منطقه هستند که کشته و بی‌خانمان و آواره می‌شوند یا به صورت نیمه‌بَرده به کشورهای غربی سرازیر می‌شوند یا آنچه را که پس‌انداز کرده‌اند، صرف بازسازی بناهای تخریب‌شده خود می‌کنند. نگارنده و همکارانم در گزارش مفصل بررسی خسارات جنگ تحمیلی عراق علیه ایران که به تحریک غرب صورت گرفت، به این موضوعات اشاره کرده‌ایم. بسیاری از مردم آواره مناطق جنگی به شهرهای شمال و شرق ایران مهاجرت کرده و زندگی و معیشت را برای مردم محلی سخت‌تر کرده بودند. سخنان ناچیز نگارنده در کنفرانس اشاره‌شده مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت تا ضمن خواندن و یادگرفتن مفاهیم و روش‌های برنامه‌ریزی، به پشت صحنه واقعیات سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و محیط‌زیستی به‌ویژه در سرزمین‌های دوردست در جهان توجه کنند.

به دنبال روح عدالت

در این آتش خشک و تر با هم خواهد سوخت و هیچ‌کس ایمن نخواهد بود. برگزیدگان خدا می‌دانند انسان‌ها دارای نگاه‌های متفاوت در جهان هستند و کثرت در عین وحدت را قبول دارند. می‌دانند که همه با چراغ وارد اتاق فیل بزرگ نشده‌اند، بلکه هرکسی در تاریکی یک قسمت از این فیل را لمس کرده است، ولی دلیل بر آن نیست که از حق زندگی که نعمت بزرگ الهی است، محروم شوند. پس بر بزرگان و عالمان جوامع است شرایطی ایجاد کنند که اخلاق اجتماعی که بر پایه عدالت استوار است، رعایت شود. این مسئله به‌صورت ساختار همراه با ارزیابی تعریف می‌شود که محصول آن نیز رفع تبعیض، ایجاد اعتماد و تولید مشارکت است و محصولش جامعه‌ای سالم است و امکان چراغ‌به‌دست‌شدن برای اکثریت مردمان جامعه را به دست می‌دهد. شرع مقدس انسان‌ها را به کتمان گناه توصیه می‌کند که قبح آن در جامعه نریزد. شیخ اجل سعدی علیه‌الرحمه می‌فرماید «خدایی می‌بیند و می‌پوشد و خلق نمی‌بیند و می‌فروشد» و قانون که حکمش را از تمام ارزش‌ها، داشته‌ها، اعتقادها و ساختارهای موفق جامعه انسانی می‌گیرد، به انسان‌ها توصیه می‌کند که هر فعلی را که خارج از چارچوبش باشد، باید در مراجع تعیین‌شده‌اش رسیدگی کنند تا هرج‌ومرج حاکم نشود. اگر ملاک حال افراد و حال جامعه باشد، آیا ما احوال فردی و اجتماعی خوبی داریم؟ آیا از جامعه‌ای با فضیلت اخلاق اجتماعی که مبتنی بر عدالت است، برخوردار هستیم؟ آیا حرمت انسان‌ها و کرامت آنها را رعایت می‌کنیم؟ آیا برای کلماتی که میراث ما خواهند بود، ارزش قائل هستیم؟ آیا تبعیض‌ها را رفع کرده‌ایم؟ آیا ساختارهای مناسب پیاده کرده‌ایم؟ آیا شایسته‌سالاری مبتنی بر ارزیابی ساختارمند را ایجاد کرده‌ایم؟ آیا مبانی فکری منابع را برای مکتب حاکم بر جامعه تعریف کرده‌ایم؟ آیا توانسته‌ایم برای این ملت و این مردم شریف که با حال و مال به پای کشور و مردم و این نظام ایستاده‌اند بهبودی در کیفیت زندگی و معیشت آنها و اخلاق فردی و اجتماعی آنها ایجاد کنیم و در مجموع آیا توانسته‌ایم به آنان «مال و سلامت و کرامت» هدیه کنیم؟ سرانجام مهم‌ترین سؤال این است که آیا چون گذشته باید در جست‌وجوی احوالات فردی خصوصی آدم‌ها باشیم یا اولویت این است که ساختاری مبتنی بر قانون که دارای روح عدالت است و «حق بر شهر» و کشور را برای همه مسلم می‌داند و شفافیت را حاکم می‌کند و تبعیض را می‌راند، حاکم کنیم. به نظر می‌رسد اگر اولویت‌ها را در این مقطع به‌درستی تشخیص ندهیم، نسل‌به‌نسل همدیگر را خواهیم کشت.

ادعایی جدید درباره مرگ نخست‌وزیر شاه

امام با اعدام هویدا مخالف بود؟

شرق: از اعدام امیرعباس هویدا نخست‌وزیر سال‌های ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ در ایران بیش از ۴۰ سال می‌گذرد. اعدامی که هنوز که هنوز است، حرف و حدیث‌های زیادی دارد. ابوالفضل توکلی‌بینا از چهره‌های قدیمی بازار و از فعالان کهنه‌کار سیاسی که مورد وثوق رهبری فقید و کنونی انقلاب اسلامی و دولت‌های مختلف بوده به تازگی و در گفت‌وگو با نشریه «حریم امام» به نکات جالب و کمترگفته‌شده‌ای اشاره کرده است. روایت او روایت پیش‌گفته از سوی مرحوم ابراهیم یزدی را تأیید می‌کند. توکلی‌بینا گفته است: «دستگیری و انتقال هویدا [نخست‌وزیر دوران پهلوی] مردمی بود و امام دستور داد هر چه می‌خواهد برای او فراهم کنند. ابتدا در یک اتاق مستقل و اختصاصی در طبقه دوم مدرسه رفاه نگهداری می‌شد اما چند روز بعد به زندان قصر منتقلش کردند و بعد هم [با حکم صادق خلخالی] اعدام شد. البته دولت موقت [به ریاست مهندس بازرگان] تلاش کرد هویدا اعدام نشود و دستور آن را هم از امام گرفته بودند اما قبل از اینکه پیام امام را برسانند او را اعدام کردند. البته چهار نفر بودند که یکی از آنها هویدا بود. به نظر من اعدام او به آن فوریت کاری اشتباه بود چون او یازده [سیزده] سال نخست‌وزیر بود و اطلاعات زیادی درباره شاه داشت. مثل تیمسار فردوست که حرف‌های زیادی گفت».

با وجود آنکه روزنامه‌های دوران انقلاب همگی از تیرباران هویدا در برابر «جوخه اعدام» سخن گفته بودند اما بعد از گذشت چند سال روایت‌های دیگری از چگونگی مرگ نخست‌وزیر دوران پهلوی مطرح شد؛ از آن جمله مرحوم ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه دولت موقت. یزدی چند سال پیش در سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی در خلال بیان خاطراتش درباره اعدام هویدا گفت: «وقتی هویدا را از پادگان جمشیدیه به مدرسه رفاه آوردند، به من گفت که فلانی من حرف‌های زیادی دارم که باید بزنم. این خیلی طبیعی بود فردی که ۱۴ سال نخست‌وزیری یک نظام را کرده است اطلاعات بسیار گسترده‌ای از درون نظام داشته باشد. پیش‌فرض من این است که می‌خواست راجع به نظام گذشته حرف

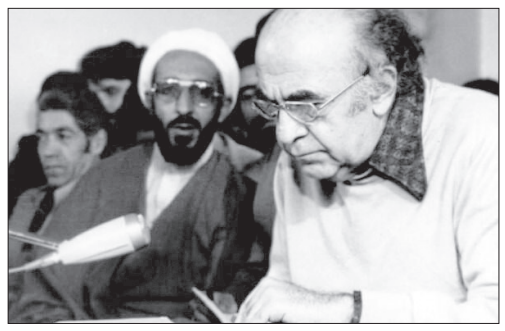

بزند. من با توجه به اینکه اطرافیان شاه یک عداوت خاصی با هویدا پیدا کرده بودند و به همین دلیل او را به زندان انداخته بودند نگران بودم که در آن اتاقی که همه فرماندهان نظام قبل در آن بودند او را در آن اتاق خفه بکنند. بنابراین من در مدرسه رفاه یک اتاق دیگری را ترتیب دادم که هویدا را آنجا تنها نگهداری کنند. من به امام خمینی گفتم که هویدا اسرار زیادی دارد. زمانی می‌شود که ما می‌گفتیم خاندان پهلوی فاسد بودند و روابط کثیفی داشتند، خب ما مخالف بودیم و می‌توانستیم هر حرفی را بزنیم. اما نخست‌وزیری که ۱۴ سال مسئول بوده است می‌خواهد حرف بزند. باید بگذاریم حرفش را بزند. امام پیشنهاد من را پذیرفت. به خلخالی گفت همان‌جور که فلانی می‌گوید عمل کنید». آن‌طور که علی مطهری هم روایت کرده است گویا پدرش هم با این اعدام مخالف بوده.

او اخیرا در مصاحبه‌ای درباره اعدام‌های وابستگان پهلوی و واکنش‌های استاد مطهری گفته است: «ایشان چندین بار به آقای خلخالی تلفنی تذکر دادند. من خودم یکی، دو بار را شاهد بودم. مثلا در مورد اعدام هویدا معتقد بودند که نباید عجله شود. تلاش کردند با امام تماس بگیرند و آن شب موفق نشدند و تصمیم داشتند صبح با امام صحبت کنند اما هویدا را همان شب اعدام کرده بودند...».صادق خلخالی رئیس دادگاهی که هویدا را به اعدام محکوم کرد، در خاطراتش درباره آن روز می‌نویسد: «پس از تشکیل جلسه محاکمه هویدا و انجام دفاعیات او و صدور حکم اعدام، هویدا در حالی که عرق می‌ریخت، گفت: حضرت خلخالی! من نمی‌گویم مرا اعدام نکنید؛ ولی خواهش می‌کنم به مدت دو ماه اعدام مرا به تأخیر بیندازید. دولت موقت به من وعده داده است. من گفتم: اصل تفکیک قوای ثلاثه؛ مقننه و قضائیه و مجریه را دولت موقت هم قبول دارد. خلاصه هرچه او اصرار کرد، من قبول نکردم و گفتم وصیت خود را بنویس! او گفت: حضرت خلخالی! یک میلیارد دلار به شما می‌دهم تا شما این کار را به عقب بیندازید. گفتم: اینها شعر است و من نمی‌توانم در پیشگاه ملت ایران، جوابگوی تأخیر محاکمه و اعدام شما باشم. هویدا گفت: سلام مرا به مادرم برسانید و بگویید به دیدن من بیاید؛ چون او علاقه زیادی به من دارد و غیر از من کسی را ندارد. گفتم: مادران زیادی بودند که گریه می‌کردند، ولی نتوانستند عزیزان خود را قبل از اعدام ببینند؛ ولی ما هر چه گشتیم تا مادر هویدا را به دیدن پسرش ببریم او در دسترس نبود... هویدا حاضر به نوشتن وصیت نشد تا شاید دستور اعدام او به تأخیر افتد و همین را فرجه حساب می‌کرد و شاید تصور می‌کرد دستی از غیب برای نجات او بیرون بیاید؛ ولی چاره‌ای نداشتیم و سرانجام حکم را اجرا کردیم... پس از اعدام هویدا، بنا بود جنازه او را ابتدا به پزشکی قانونی و سپس به اطراف کهریزک منتقل و در آنجا به خاک بسپارند؛ ولی موضوع پیگیری نشد و ما هم متوجه نشدیم و جنازه او به مدت سه‌ماه‌واندی در پزشکی قانونی ماند». البته خلخالی ادعایی هم در ادامه مطرح کرده که هیچ وقت به تأیید نرسیده و از سوی مرحوم یزدی هم تکذیب شده است. او گفته که ابراهیم یزدی به دستور بازرگان از یک طرف و یهودی‌ها، بهایی‌ها، فراماسون‌ها، اسرائیلی‌ها و فرانسوی‌ها از طرف دیگر، دست به دست هم داده و جنازه را در یک تابوت گذاشتند و با ایرفرانس به فرانسه و بعد هم به اسرائیل فرستادند.

شکایت شورای عالی امنیت از ۲ نماینده مجلس در هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان رد شد

مصونیتی که نمایندگان مجلس دارند

شرق: دیروز نگاه‌های زیادی به سمت جلسه هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان بود. این بار شورای عالی امنیت ملی از دو نماینده شکایت کرده بود و دلیل آن را هم پیروی‌نکردن از سیاست‌های مصوب این شورا دانسته بود. الیاس حضرتی نماینده امیدی تهران و حشمت‌الله فلاحت‌پیشه رئیس پیشین کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی این دو نماینده بودند. بر اساس شکایت شورای عالی امنیت این دو از مذاکره با آمریکا سخن گفته بودند و همین موضوع تخلف از سیاست‌های این شورا و نظام محسوب می‌شود. بعد از اعلام این خبر، علی مطهری از جمله اولین نمایندگانی بود که نسبت به آن واکنش نشان داد. مطهری به «انصاف‌نیوز» گفت که «مصوبه شورای عالی امنیت ملی مصوبه باطلی است و اصلا حرف درستی نیست». نماینده تهران ایجاد فضای اختناق را نتیجه چنین اقداماتی دانسته بود. در چنین شرایطی دیروز هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان باید درباره این شکایت با حضور دو نماینده تصمیم می‌گرفت. تصمیمی که در نهایت به سود بهارستان بود و این هیئت اظهارنظر نمایندگان را خلاف وظایف نمایندگی تشخیص نداد. اما این اولین بار نبود که نهادهایی مانند شورای عالی امنیت ملی و قوه قضائیه از نمایندگان شکایت یا اعلام جرم می‌کنند. در حالی که برخی معتقد هستند در خلال همین شکایت‌ها و فرایند رسیدگی به آن برخی از مصونیت پولادین برخوردار هستند. برخی دیگر از نمایندگان به طور کلی شکایت از نمایندگان بابت اظهارنظر را خلاف قانون اساسی و اصل مصونیت نمایندگان می‌دانند.

فضای اختناق با قانون اساسی ما سازگار نیست

شکایت از فلاحت‌پیشه به زمان ریاست او بر کمیسیون امنیت برمی‌گردد. او در توییتی نوشته بود: «باید یک میز قرمز در عراق یا قطر از مسئولان دو طرف تشکیل شود. بالاترین مقامات ایران و آمریکا جنگ را رد کرده‌اند اما بازیگران ثالثی برای ویران‌کردن بخش بزرگی از دنیا عجله دارند. باید یک میز قرمز در عراق یا قطر از مسئولان دو طرف تشکیل شود. کارویژه این میز مدیریت تنش است». تکرار این اظهارنظر در مصاحبه با «خانه ملت» باعث طرح شکایت شورای امنیت از او شد. علی مطهری در این باره گفته: «این شکایت برخلاف قانون اساسی بوده است. چراکه هرکسی در اظهارنظر باید آزاد باشد، سیاست کلی کشور ممکن است یک چیز باشد اما هرکسی برای اظهارنظر باید آزاد باشد». مطهری پیش از این هم گفته بود: «اگر بخواهیم چنین فضایی ایجاد کنیم، این فضا فضای اختناق خواهد بود که این با قانون اساسی ما سازگار نیست. به نظر من آن مصوبه شورای عالی امنیت ملی مصوبه باطلی است و اصلا حرف درستی نیست؛ این موضوع می‌تواند مورد بحث گذاشته شود و هرکسی هم نظر خودش را بدهد، اما سیاست نظام هم مشخص است که آن به جای خود و بحث راجع به این موضوع هم به جای خود؛ نباید این دو را با هم مخلوط کنیم». او دیروز در جمع خبرنگاران هم گفت نمی‌توان اعلام کرد که درباره یک موضوع هیچ اظهارنظری نشود و چنین سیاستی شبیه موضوع هلوکاست در اروپاست. شکایت شورای امنیت با وجود ریاست حسن روحانی بر آن نیز سؤال دیگری بود که مطهری آن را نشانه تناقض‌های رئیس‌جمهوری دانست. مطهری گفت که مجلس باید در این موضوعات ایستادگی کند و هیئت نظارت هم این شکایت‌ها را رد کند. اتفاقی که دیروز در جلسه هیئت نظارت افتاد.

در هیئت نظارت چه گذشت

الیاس حضرتی در جلسه دیروز هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان حاضر بود. به گفته سخنگوی این هیئت حضرتی در جلسه گفت «منظورم مذاکره با مقام‌های آمریکا و شخص ترامپ نبوده و همان‌طور که در دوران دفاع مقدس گروه‌هایی را برای تبیین نظرات جمهوری اسلامی می‌فرستادیم، پیشنهاد دادم اکنون نیز برای کمک به دیپلماسی و وزارت امور خارجه این کار صورت گیرد». رئیس کمیسیون اقتصادی پیش از این در مصاحبه‌ای پیشنهاد مذاکره جمعی از سفرا و دیپلمات‌های باتجربه با ارکان مختلف حکومت آمریکا اعم از سنا، کنگره و احزاب تأثیرگذار را مطرح کرده بود. او تأکید کرده بود که محدودیت مذاکره با دولت ترامپ وجود دارد اما با بقیه نهادهای آمریکایی می‌توان مذاکره کرد.به گفته محمدجواد جمالی‌نوبندگانی، فلاحت‌پیشه نیز در توضیح موضع خود گفته که «نظرش مذاکره نبوده، بلکه از آنجا که آمریکا و برخی طرف‌های منطقه‌ای تنش‌هایی را در منطقه ایجاد کرده و به آن دامن می‌زنند، پیشنهاد ایجاد کاهش تنش را داده است که این به معنای مقابله با سیاست‌های اعلامی نیست». در این جلسه هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان اظهارنظر حضرتی و فلاحت‌پیشه را خلاف وظایف نمایندگی ندانست.

شکایت نهادها توجیه قانونی و عرفی ندارد

در این شرایط این سؤال مطرح است که مبنای قانونی و عرفی شکایت از نمایندگان کجاست؟ حسن نوروزی، سخنگوی کمیسیون قضائی مجلس، معتقد است که این شکایت از سوی نهادهای مختلف «هیچ توجیه عرفی و قانونی ندارد». نوروزی در این زمینه به «شرق» گفت: «نکته مهم این است که ما قانون هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان را تصویب کردیم. ترییونی که در اختیار نمایندگان قرار می‌گیرد برای اظهارنظر است. اینکه نماینده‌ای اظهارنظر می‌کند در راستای وظایف نمایندگی اوست؛ اظهارنظرهایی که برای نصیحت به دولت، نظام، برای دفاع از مردم و آرامش‌دادن به آنها و جلوگیری از تخلف است. بنابراین شکایت از نماینده هیچ فایده‌ای ندارد و قانونی نیست». او از تجربه شکایت از خودش هم گفت: «به‌طورمثال بعد از نطق در جریان استیضاح آقای علی ربیعی، خانواده ایشان به دلیل تهمت از من شکایت کردند و من در دادگاه ویژه روحانیت محاکمه شدم. سؤالی که من در نطق مطرح کردم این بود که می‌گویند شما و فرزندان شما صاحب شرکت هستید، آیا این درست است؟ حتی این در حالی بود که آقای ربیعی در نطق خود گفته بود که من در زمان احمدی‌نژاد بی‌کار بودم و شرکت تأسیس کردم. اما گویا این گفته خود را فراموش کرده بودند و از من بابت نطق شکایت کردند». نوروزی چنین ادامه داد: «به‌هرحال نماینده باید از این میزان قدرت برخوردار باشد که در استیضاحی از مسائل پشت‌پرده سخن بگوید. اگر بنا باشد برای هر اظهارنظری نماینده در دادگاه محاکمه شود قدرت کارکردن از او سلب خواهد شد. از سوی دیگر وقتی ما هیئت نظارت داریم محاکمه معنا ندارد». سخنگوی کمیسیون قضائی درباره ورود دادستان به‌عنوان مدعی‌العموم در موضوعات مختلف و شکایت از نمایندگان هم گفت: «اینها توجیه گسترده از قانون است. باید به این نکته توجه داشت که همیشه تفسیر در مسائل قضائی به سود متهم است و تفسیر قانون مضیق است. اینکه بخواهند در مسائل قضائی تفسیر موسع داشته باشند وجاهت ندارد».

قانون درباره مصونیت نمایندگان چه می‌گوید

بر اساس تبصره ۹ قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مصوب سال ۱۳۹۱ اگر نماینده‌ای در اظهارنظر خود، بنابر تشخیص مقام قضائی، مرتکب جرمی شده باشد و مقام قضائی قصد احضار او را داشته باشد، احضار او باید از طریق هیئت‌رئیسه به هیئت نظارت ابلاغ شود تا این هیئت با ترکیبی که در قانون مشخص شده، تشخیص دهد که آیا اظهارنظر نماینده مجلس در زمره وظایف نمایندگی اوست یا خارج از وظایف او تلقی می‌شود. چنانچه موضوع اظهارنظر، داخل وظیفه نماینده تلقی شود، او مصون از تعقیب قرار گرفته و قابلیت پیگرد ندارد، اما چنانچه تشخیص این هیئت بر خروج موضوعی مصونیت باشد، بنابراین مراتب به مقام قضائی اعلام می‌شود تا او تعقیب خود را ادامه دهد. درواقع این تبصره حدود مصونیت قضائی نمایندگان را مشخص می‌کند. در اصل ۸۶ قانون اساسی که درباره مصونیت نمایندگان است، آمده: «نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهارنظر و رأی خود کاملا آزادند و نمی‌توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرائی که در مقام ایفای وظایف نمایندگی خود داده‌اند، تعقیب یا توقیف کرد». همچنین، در ماده ۷۵ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی نیز این موضوع مورد تأکید قرار گرفته که اظهارنظر نمایندگان در مقام ایفای مسئولیت، آزاد و مصون از تعقیب است. در تأیید مصونیت نمایندگان مجلس، به این دو مقرره، باید ماده ۹ قانون نظارت بر رفتار نمایندگان را نیز افزود. قانون با این سه مقرره، در نظر داشته که اجازه دهد نمایندگان ملت، به‌عنوان وکلای ملت درخصوص هر موضوعی اثباتا یا نفیا اظهارنظر کنند و مدافع حقوق ملت باشند و در این خصوص با هیچ محدودیت و تنگنایی مواجه نشوند، اما این اظهارنظرها باید مستلزم توهین و افترا به اشخاص دیگری نباشد؛ به عبارت دیگر، نمایندگان نمی‌توانند از مقررات فوق‌الذکر استفاده کرده و با این استدلال که در مقام ایفای وظایف نمایندگی بوده و از مصونیت قضائی برخوردارند، از این تریبون به اشخاص دیگر، اعم از عادی یا رسمی توهین کنند.

حاج‌علی‌اکبری خبر داد

ائمه جمعه ارزیابی می‌شوند

رسانیوز: رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، با بیان اینکه موضع‌گیری ائمه جمعه به نفع جناح‌های سیاسی و ورود در رقابت‌های حزبی خط قرمز است، تأکید کرد: به‌هیچ‌وجه فاصله غیرمنطقی و تشریفات ائمه جمعه را نمی‌پذیریم. حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمدجواد حاج‌علی‌اکبری، رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور، در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری با اشاره به آسیب‌شناسی‌های صورت‌گرفته درباره نماز جمعه گفت: متأسفانه در جاهایی گرفتار سیاست‌زدگی هستیم. سیاسی‌بودن شفا، اما سیاست‌زدگی بیماری است. در جاهایی احساس می‌شود فاصله نزدیک و صمیمی با مردم، به‌ویژه در شهرهای بزرگ کاهش پیدا کرده است. حاج‌علی‌اکبری با بیان اینکه ارتباط با نسل جوان در حد مطلوب نیست، افزود: استفاده از ظرفیت نماز جمعه در سازماندهی اجتماعی و استفاده از ظرفیت‌های منطقه برای رشد باید در دستور کار باشد و باید از ظرفیت‌های منطقه برای اعتلای شهرها استفاده شود.موضع‌گیری ائمه جمعه به نفع جناح‌های سیاسی خط قرمز است. او با اشاره به اینکه درباره خطبه‌ها سیاست‌های کلی از سوی شورا تعیین می‌شود، اظهار کرد: اینکه در حوزه‌های سیاسی امام‌جمعه چه نوع مواضعی می‌تواند بگیرد و چه جاهایی نمی‌تواند موضع‌گیری کند باید سیاست‌گذاری شود تا این شبکه به صورت متحد و یکپارچه در مسائل گوناگون، منسجم عمل کند، اما در جزئیات ورود نمی‌کنیم. رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، موضع‌گیری ائمه جمعه به نفع جناح‌های سیاسی و ورود در رقابت‌های حزبی را خط قرمز نماز جمعه دانست و گفت: این‌گونه مسائل خطوط قرمز است و امام‌جمعه نمی‌تواند وارد این بحث‌ها شود، چراکه باید شأن هدایت و پدری ائمه جمعه را حفظ کرد.

در حال تقویت سامانه ارزیابی ائمه جمعه هستیم

حاج‌علی‌اکبری در پاسخ به اینکه میانگین سنی ائمه جمعه کشور چقدر است؟ خاطرنشان کرد: میانگین سنی ائمه جمعه حدود ۴۰ سال است و بافت عمومی و بدنه ائمه جمعه از جوانان و افراد بانشاط هستند. وی تأکید کرد: عملکرد ائمه جمعه ارزیابی می‌شود و سامانه نظارت و ارزیابی داریم که در حال تقویت آن هستیم. مردم، نهادها و علمای مناطق مختلف کشور هم می‌توانند در امر نظارت به شورای سیاست‌گذاری کمک کنند.

برای ائمه جمعه فکرسازی نمی‌کنیم

وی به سؤال مجری درباره چرایی اشتراک مواضع بسیاری از ائمه جمعه این‌گونه پاسخ داد: هیچ‌گاه مسائل تجویزی نیست و ما بولتن خبری نداریم که بخواهیم فکرسازی کنیم، بسته‌های تحلیلی در موضوعات مختلفی داریم که مطرح می‌شود. در زمینه اشتراک مواضع گاهی موضوعاتی در کشور مانند نفت‌کش‌ها و گرانی‌ها در صدر مسائل کشور است و همه ائمه جمعه چون موضوع روز است، اظهارنظر می‌کنند، اما برخی تصور می‌کنند که فکرسازی می‌شود.

خبر

جلیل محبی*:

ستاد امربه‌معروف موظف به کار قضائی یا امنیتی نیست

شرق: جلیل محبی، دبیر ستاد امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر کشور چندی پیش گفته بود ارسال فیلم برای مسیح علی‌نژاد مصداق ماده ۵۰۸ قانون تعزیرات است که «شرق» آن را نقد و بررسی قانونی کرد. محبی با ارسال یادداشتی به بیان دیدگاه‌های قانونی خود درباره این موضوع پرداخته است.

۱. مطابق قانون آیین دادرسی کیفری، رسیدگی به جرائم علیه امنیت کشور در دادگاه انقلاب صورت می‌گیرد. این جرائم فارغ از رفتار ارتکابی با توجه به اینکه در فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی ذکر شده و ممکن است بعضا سبقه امنیتی نداشته باشد، اما به علت وجود در این فصل مشمول عنوان امنیتی شود. همکاری با دول خارجی متخاصم نیز که دارای عنوانی کلی است، در این فصل ذکر شده است. در ماده ۵۰۸ این قانون هم واژه همکاری و هم عبارت دول خارجی متخاصم تاب تفسیر دارد و بنا بر رویکرد مقام قضائی و شناختی که از سیاست و امنیت دارد، ممکن است به انحای مختلف تفسیر گردد.

۲. از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۲ که قانون جرائم نیروهای مسلح تصویب گردید، قضات دادگاه‌ها مطابق اصل ۷۳ قانون اساسی که تفسیر قانون را (در کنار تفسیر تقنینی مجلس) بر عهده دادرسان گذاشته است، با برداشتی که از این ماده داشته‌اند، اولا همکاری را شامل هر نوع همکاری دانسته و لزوما آن را همکاری استخدامی و مانند آن ندانسته‌اند و ثانیا دول خارجی متخاصم را هر دولتی دانسته‌اند که اقدامات آنها خلاف امنیت و مصالح جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی بوده است.

۳. در سال ۱۳۸۲ با همین برداشت از ماده ۵۰۸، تصویب تبصره ماه ۲۵ قانون مجازات نیروهای مسلح کار را برای قضات راحت‌تر کرد و بدون اینکه در صدر ماده ۲۵ از دولت متخاصم حرفی زده شده باشد، تشخیص موضوع را در صورت عدم احراز به شورای امنیت ملی سپرد.

۴. مشخص نیست چرا در سال ۱۳۹۲ قوه قضائیه از وزارت امور خارجه برای احراز دولت متخاصم استعلام کرده است. مبنای این استعلام هرچه باشد، الزامی برای قاضی حاضر در دادگاه انقلاب ایجاد نمی‌کند؛ زیرا اولا قاضی مطابق اصل ۷۳ خود موظف به تمییز حق است. ثانیا در صورت عدم احراز باید از شورای عالی امنیت ملی استعلام گردد نه وزارت امور خارجه و ثالثا هم از سال ۷۵ تا ۸۲ و هم از سال ۸۲ به این طرف دادگاه انقلاب به همین رویه عمل کرده و افرادی را که با دولت آمریکا به هر نحو همکاری مستقیم یا غیرمستقیم داشته‌اند، به استناد همین ماده محکوم کرده است.

۵. از آنجا که عبارت دولت متخاصم صرفا دو بار در قوانین جزائی ذکر شده است، نشان می‌دهد اشاره به عدم احراز دولت متخاصم در تبصره ماده ۲۵ از باب مشخص‌کردن مسیر برای ماده ۵۰۸ کتاب تعزیرات قانون مجازات اسلامی است. مشروح مذاکرات کمیسیون قضائی مجلس شورای اسلامی در مجلس ششم مؤید همین معناست که دولت متخاصم ذیل قانون مجازات اسلامی و قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح متفاوت نیست.

۶. قرارداد منتشرشده خانم معصومه علی‌نژادقمی با دولت آمریکا و فعالیت‌هایی که ایشان علیه فرهنگ اسلامی ایرانی انجام می‌دهد، در کنار سخنان ایشان، مصاحبه ایشان با رسانه بی‌بی‌سی در شبانگاه مورخ هفتم مرداد سال جاری که به‌صراحت مأموریت خود را براندازی اعلام می‌کند، نشان می‌دهد طبق مأموریتی از جانب دولت متخاصم آمریکا در حال انجام فعالیت است و احکام صادره درخصوص کسانی که به ایشان فیلم از اتفاقات مختلف فرستاده و پس از دستگیری به حبس محکوم شده‌اند، درست بوده است.

۷. ورود ستاد امربه‌معروف در این قضیه نه به علت ارسال فیلم به وی که از آن جهت بوده است که قانونا ستاد موظف به پیگیری موضوع بوده است، والا امر جرم و مجازات در صلاحیت ذاتی قوه قضائیه و ناجا و سایر ضابطان خاص در این حوزه است و ستاد امربه‌معروف موظف به هیچ کار قضائی یا امنیتی و غیر آنها نیست و همت خود را در دوره جدید بر احیای امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر مسئولان کشور توسط مردم قرار داده است.

*دبیر ستاد امربه‌معروف و نهی از منکر

بریده اخبار

- **آیت‌الله مصباح‌یزدی: خانم‌های متدین، در ماه یک‌مرتبه، آن هم برای حمام واجب از منزل بیرون می‌رفتند؛ حتی تا نزدیکی‌های زمان انقلاب، حضور دختر باحجاب در دانشگاه، بی‌معنا بود. در بسیاری از خیابان‌ها، مشروب‌فروشی‌ها بیش از مغازه‌های مواد غذایی بود. (ایسنا)**
- **احمد خاتمی: در خطبه‌هایم نگفتم که نماز جمعه خلوت شده است؛ گفتم رسانه‌ها از خلوت‌شدن نماز جمعه خوشحال نباشند. آنچه گفتم بیان این نکته بود که بر فرض اگر نماز جمعه‌ها خلوت شده باشند، این موضوع نباید خوشحالی برخی رسانه‌ها را فراهم آورد. (ایسنا)**